

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 8. märts 2021
(OR. en)

6694/1/21
REV 1

LIMITE

EF 92
ECOFIN 210
CONSOM 52

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee
Teema:	Nõukogu järelused, mis käsitlevad komisjoni teatist „Euroopa Liidu jaemaksete strateegia“

Delegatsioonidele edastatakse lisas finantsteenuste komitee koostatud ning majandus- ja rahanduskomitee poolt 4. märtsil 2021 viimistletud nõukogu järelused Euroopa Liidu jaemaksete strateegia kohta.

Nõukogu järeldused, mis käsitlevad komisjoni teatist

„Euroopa Liidu jaemaksete strateegia“

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

1. TOONITAB, et ühtse euromaksete piirkonna (SEPA) ja jaemakseid käsitlevate õigusaktide ühtlustamise tulemusel on tehtud märkimisväärseid edusamme;
2. ON SEISUKOHAL, et uute makselahenduste turuletulek toob ELi jaoks kaasa mitmeid poliitilisi väljakutseid seoses reguleerimise ja järelevalvega, eelkõige seoses turvalisuse, tarbijakaitse, konkurentsi, andmekaitse ning rahapesu ja terrorismi rahastamise vastase võitlusega;
3. TUNNISTAB, et makselahenduste kasutuselevõtmisel on kõige olulisemad ajendid tugev tarbijakaitse ning mugavad ja sobiva hinnaga lahendused, ning TOONITAB, et tarbijakaitse tähelepanu keskmesse seadmine on väga oluline, et saavutada Euroopa Liidu strateegilised eesmärgid jaemaksete valdkonnas;

4. ON MURES piirangute pärast, mida tehnilise taristu operaatorid võivad makseteenuse pakkujatele seada ja mis võivad kaasa tuua Euroopa maksete ökosüsteemi märkimisväärse haavatavuse, pärssides konkurentsi, innovatsiooni ja üleeuroopaliste makselahenduste tekkimist;
5. TOONITAB, et rändevoogudega kaasneb ülemaailmsete rahaülekannete kiire kasv;
6. MÄRGIB, et COVID-19 pandeemia kinnitas turvaliste, juurdepääsetavate ja mugavate digitaalsete makseviiside elulist tähtsust kaugmaksetehingute ja vahetu kontaktiga maksetehingute puhul, TUNNISTADES samas, et enamikus liikmesriikides on sularaha jaemaksetes endiselt olulisel kohal, eelkõige teatavate elanikkonnarühmade jaoks;
7. MÄRGIB, et enamik kaartidel või välgumaksetel põhinevaid riigisiseseid makselahendusi ei toimi praegu piiriülevalt, mis võib olla takistuseks piiriülestele maksetele kauplustes ja e-kaubanduses; ON SEISUKOHAL, et olemasolevate riiklike lahenduste, süsteemide ja taristute vahelise koostalitlusvõime puudumine, mis on seotud ka kogu ELi hõlmavate ühiste standardite puudumisega mõnes valdkonnas, suurendab ELi jaemaksete turu killustatust;
8. MÄRGIB, et viimasel ajal on avalikus ja erasektoris toimunud mitmeid uusi arenguid, mille eesmärk on võtta vastu ühised Euroopa taristud, süsteemid ja normid;

9. NÕUSTUB, et ebakõlade ja turu edasise killustumise ohu tõttu on otsustava tähtsusega selge visiooni väljatöötamine ning tulevaste meetmete asetamine ühtsesse, sidusasse ja üldisesse poliitikaraamistikku, samas TUNNISTADES, et EL on ühtne turg, kus on kasutusel mitu vääringut, ning et tarbijate eelistused on liikmesriigiti erinevad;
10. ON SEISUKOHAL, et ELi jaemaksete turg peaks olema konkurentsivõimeline, uuenduslik, kaasav ning põhinema turvalistel, tõhusatel ja juurdepääsetavatel taristutel, mis toetavad Euroopa majanduslikku ja finantssuveräänsust;
11. TULETAB MEELDE nõukogu järeldusi rahapesuvastase võitluse ja terrorismi rahastamise tõkestamise kohta,¹ mille nõukogu kiitis heaks 5. novembril 2020 lõppenud kirjaliku menetluse teel;
12. TUNNISTAB, et maksete sektori tehnoloogiliste muutuste eripära, kiirus ja ulatus tingivad vajaduse võtta konkreetseid ja sihipäraseid poliitikameetmeid, mis lähevad digirahanduse strateegia² horisontaalsest kohaldamisalast kaugemale, ning TERVITAB seetõttu komisjoni väga põhjalikku teatist „Euroopa Liidu jaemaksete strateegia“;

¹ Dok 12608/20.

² Dok 11048/20.

13. NÕUSTUB strateegiliste meetmete alusena määratletud ja omavahel tihedalt seotud sammastega, mis käsitlevad 1) üleeuroopalise ulatusega makselahenduste üha digitaalsemaks ja kiiremaks muutumist, 2) innovatsiooni ja konkurentsivõimega seotud küsimusi, 3) jaemaksesüsteemidele ja muudele tugitaristutele juurdepääsu, nende tõhususe ja koostalitlusvõime aspekte ning 4) rahvusvahelist mõõdet, ning TOONITAB eelkõige selliseid eesmärke nagu välkmaksete laialdase kasutamise edendamine lisaks teistele makselahendustele, selliste seadusandlike töövahendite väljatöötamine, mis aitavad tulla toime digiülemineku loodud väljakutsetega, ning uuendusliku, avatud, vastupidava, turvalise ja kaasava maksete ökosüsteemi edendamine;
14. MEENUTAB komisjonile, et kuna tegemist on keskmise tähtajaga strateegiaga, tuleb seda pidevalt nõuetekohaselt hinnata ja vajaduse korral ajakohastada, eelkõige kuna olukord on liikmesriigiti erinev;

Üha digitaalsemad ja kiiremad makselahendused

15. ON SEISUKOHAL, et seadusandlike meetmete võtmine võib olla vajalik, et edendada SEPA välkkreeditorralduste (SCT Inst.) süsteemi ja selle lisafunktsioonide (nt maksetaotlused, QR-koodid ja asendusväärtusel põhinevad teenused) järgimist, ning et uurida võiks ka muid viise, kuidas edendada selle kasutuselevõttu, kasutades ära ka juba olemasolevat taristut, nimelt TARGETi välkmaksete arveldust (TIPS), ning KUTSUB seetõttu komisjoni ÜLES tegutsema (vajaduse korral pärast mõjuhindangu teostamist) etapiviisiliselt ja proportsionaalselt ning võtma nõuetekohaselt arvesse asjakohast kohaldamisala ja asjakohaseid erandeid;

16. TERVITAB, et prioriteetseks on seatud tarbijate ja ettevõtjate usalduse suurendamine, seda eelkõige välmaksete vastu, eelkõige hinnates tarbijakaitse aspekte, eriti makse saaja kinnitamise funktsiooni, hinnates samal ajal nõuetekohaselt probleeme, mis on seotud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise, andmekaitse ning makseteenuse pakkujate ja taristute tegevus-, vastutus- ja likviidsusriskidega, mis tulenevad välmaksetest;
17. TOETAB komisjoni jõupingutusi üleeuroopaliste lahenduste väljatöötamise edendamiseks, eelkõige tegeledes probleemidega, millega võivad kokku puutuda osalejad, kes soovivad pakkuda üleeuroopalisi lahendusi, ning kõrvaldades ebaproportsionaalsed tõkked, mis takistavad kauplejatel ja tarbijatel võtta suhtluspunktis kasutusele välk- ja muid digitaalseid makseid, võttes samal ajal nõuetekohaselt arvesse kasu lõppkasutajatele;
18. NÕUSTUB, et riikide pädevad asutused peaksid kiiresti uurima ühtse euromaksete piirkonna määrase rikkumisi ja need heastama;
19. NÕUSTUB, et koostalitlusvõimelise ELi e-identimise raamistiku parandamine, nagu on sätestatud eIDASe määruses, koos põhimõttel „tunne oma klienti“ põhinevate menetluste asjakohase ühtlustamisega võiks täiendavalt hõlbustada maksete puhul kasutajate registreerimist, identifitseerimist ja autentimist, eelkõige piiriüleselt, ning TUNNISTAB, kui oluline on selles valdkonnas pidevalt jälgida arengusuundi ja uusi tehnoloogiaid;

20. INNUSTAB koostama digitaalsete maksete aktsepteerimise taset käsitleva uuringu, enne kui töötatakse välja mis tahes seadusandlik ettepanek maksete aktsepteerimise taseme suurendamiseks, RÕHUTADES samas, et ELis on selles osas märkimisväärseid erinevusi;
21. TUNNISTAB, et sularahal on jätkuvalt oluline roll jaemaksetes, sealhulgas nende jaoks, kes on majanduslikult või digitaalselt tõrjutud, ning teatavatel juhtudel ka kaitsemeetmena maksesüsteemide ja -taristute talitlushäirete korral, ning et nii sularaha- kui ka digitaalsed maksed peaksid olema laialdaselt kättesaadavad ja vastuvõetavad, et vastata kasutajate nõudmistele ja eelistustele;
22. INNUSTAB edendama digitaalset ja finantskirjaoskust, et võidelda majandusliku tõrjutuse ohuga, ning NÕUSTUB, et tuleks tagada, et tugeva kliendi autentimise kohaldamist käsitlevad lähenemisviisid ei tooks kaasa teatavatesse kategooriatesse kuuluvate makseteenuse kasutajate tõrjutust;
23. TUNNISTAB keskpankade digiraha (CBDC) võimalikku kasu, sealhulgas seoses majanduse digitaliseerimise ja ELi suveräänsusega, ning RÕHUTAB selle küsimuse keerukust ning võimaliku kahjuliku mõju hoolika ja põhjaliku analüüsi tähtsust, eelkõige finantsvahendajate ja teiste teenuseosutajate ärimudelite, finantsstabiilsuse, rahapoliitika, andmekaitse ja eraelu puutumatusse seisukohast;

24. Sellega seoses TOETAB eurosüsteemi tehtud tööd keskpanga jaedigivääringuna kasutatava euro (ehk digitaalse euro) valdkonnas ning TUNNISTAB komisjoni ja eurorühma olulist rolli selle väljatöötamisel, võttes samas arvesse nende vastavaid rolle ja volitusi, mis on sätestatud aluslepingutes, ning tagades täieliku läbipaistvuse euroalasse mittekuuluvatele liikmesriikidele;

Innovatsiooni ja konkurentsivõime küsimused

25. TERVITAB teise makseteenuste direktiivi rakendamise põhjalikku läbivaatamist pärast selle täielikku kasutuselevõttu ja rakendamisel tekkinud probleeme arvesse võttes, keskendudes eelkõige järgmise hindamisele: i) kohaldamisala asjakohasus (sealhulgas seoses tehniliste teenuste osutajatega) ning vajadus täiendavalt selgitada olemasolevaid mõisteid ja eeskirju; ii) koosmõju muude valdkondlike õigusaktidega, eelkõige e-raha direktiivi, rahapesuvastase direktiivi ja isikuandmete kaitse üldmäärusega ning toimuvate seadusandlike arengutega; iii) areng „avatud panganduse“ suunas, eraelu puutumatuses seotud riskide käsitlemine ja sellega seoses koosmõju Euroopa Andmekaitsekomitee suunistega; iv) selle mõju konkurentsile, sealhulgas suurte tehnoloogiaettevõtete ja finantstehnoloogia ettevõtete suurenev roll; v) selle tõhusus pettuste piiramisel ja tarbijakaitse tõhustamisel, sealhulgas tugev kliendi autentimine;

26. MÄRGIB, et avatud pangandus soodustab innovatiivset ja konkurentsivõimelist turgu, ning TOETAB edasisi jõupingutusi rakendusliideste (API) koostalitlusvõime saavutamiseks ja selle hindamiseks, kas edasine standardimine võiks tagada, et avatud pangandus saavutab oma täieliku potentsiaali, TOONITADES samas, kui oluline on võimaldada makseteenuse kasutajatel hõlpsalt kontrollida oma andmete kasutamist;
27. ON SEISUKOHAL, et avatud rahandus võib anda innovatsioonile täiendava tõe ning et seetõttu tuleks seda nõuetekohaselt arvesse võtta, tagades samal ajal võrdsed võimalused ja piisava tarbijakaitse taseme ning võttes arvesse teise makseteenuste direktiivi rakendamisest saadud õppetunde, võimalikku mõju finantsvahendajate ärimudelitele ja võimalikke seonduvaid riske (nt eraelu puutumatuses seotud riskid);
28. ON SEISUKOHAL, et on oluline püüda pidevalt leida õiget tasakaalu pettuseriskide ja mugavuse vahel. Sellega seoses TOETAB eelkõige kontaktivabade maksete puhul kehtivate õiguslike piirangute hindamist ja tarbijate teadlikkuse tõstmise kampaaniate läbiviimist, võttes arvesse COVID-19 pandeemia ajal saadud hiljutisi kogemusi;
29. ON NÕUS, et on vaja võtta meetmeid, millega tagatakse jaemakseid käsitlevates õigusaktides suurem järjepidevus ja tehnoloogiliselt neutraalne lähenemisviis, et tagada ELis võrdsed võimalused seoses makseteenuste osutamise, järelevalve ja kontrolliga; ning KUTSUB komisjoni ÜLES hindama maksete ökosüsteemi eri osaliste, näiteks tehniliste teenuste osutajate rolli ja seda vajaduse korral reguleerima;

Juurdepääsu ja koostalitlusvõime aspektid

30. TOETAB arvelduse lõplikkuse direktiivi kohaldamisala laiendamist e-rahale ja makseasutustele, tingimusel et võimalikke riske hinnatakse hoolikalt ja leevendatakse asjakohaselt;
31. TOETAB seadusandlikke meetmeid, et tagada õigus pääseda õiglastel, mõistlikel ja mittediskrimineerivatel tingimustel ligi tehnilistele taristutele, mida peetakse vajalikuks makseteenuste, näiteks lähiväljasidet (NFC) kasutavate makseteenuste pakkumise toetamiseks;

Rahvusvaheline mõõde

32. ON SEISUKOHAL, et täiendavad algatused väikmaksesüsteemide ja muude digimaksesüsteemide vaheliste seoste lihtsustamiseks ülemaailmsel tasandil, sealhulgas algatused, mis võtavad arvesse rahvusvahelistel foorumitel välja töötatud soovitusi ja standardeid, on asjakohased piiriülese rahaülekande kulude vähendamiseks ning kiiruse ja mugavuse suurendamiseks, tagades samal ajal rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise raamistike järgimise;
33. MÄRGIB arvukaid takistusi, mis tuleb selles valdkonnas ületada, eelkõige jurisdiktsioonide erinevaid reguleerimistavasid, tasude läbipaistmatust ning IT- ja maksetaristute koostalitlusvõime puudumist, ning TOETAB seoste hõlbustamist, kui kolmandate riikide jurisdiktsioonid tagavad asjakohasel tasemel tarbijakaitse, pettuste ennetamise, rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise ning isikuandmete kaitse üldmääruse nõuete täitmise;

34. INNUSTAB võtma vastu ISO 20022 ülemaailmse standardi, et hõlbustada põhjalikumate andmete lisamist maksesõnumitesse, tunnistades samas, et rahvusvaheliste maksete puhul on ettenähtud tähtaega (2022. aasta lõpp) keeruline järgida;
35. NÕUSTUB, et teise makseteenuste direktiivi läbivaatamise raames võiks põhjalikult hinnata kaheetapiliste tehingute puhul praegu kohaldatava maksimaalse täitmisaja kohaldamist üheetapiliste tehingute suhtes ja sellega kaasnevaid probleeme, pidades silmas tagajärgi, eelkõige seoses vastutusega, mida avaldatakse ELis asuvatele makseteenuse pakkujatele ja raha saatmisele kolmandatesse riikidesse;
36. TOETAB eri liikmesriikide avaliku ja erasektori algatusi rahaülekannete kiiremaks, odavamaks ja mugavamaks muutmiseks kooskõlas tarbijakaitse, pettuste ennetamise, rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise ning isikuandmete kaitse üldmääruse standarditega;
37. KUTSUB komisjoni ÜLES edendama madala ja keskmise sissetulekuga riikides ning ELi arengupoliitika raames juurdepääsu maksekontodele ja ülemaailmselt koostalitlusvõimeliste makselahenduste väljatöötamist.